

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně **J. S.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 19 Cad 1/2004, v řízení o námitce podjatosti soudkyně Krajského soudu v Ostravě JUDr. Bohuslavy Drahošové,

t a k t o :

Soudkyně Krajského soudu v Ostravě JUDr. Bohuslava Drahošová **n e n í** vyloučena z projednání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 19 Cad 1/2004.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Krajského soudu v Ostravě dne 6. 1. 2004 se žalobkyně domáhá přezkoumání rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále jen žalované) ze dne 9. 12. 2003, č. X, jímž byla zamítnuta její žádost o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb. (o důchodovém pojištění) s odůvodněním, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla schopnost soustavné výdělečné činnosti žalobkyně o 50 % a nedosáhla tak nejméně 66 % požadovaných ustanovením § 39 zákona č. 155/1995 Sb. pro vznik nároku na plný invalidní důchod; žalobkyni bylo sděleno, že jí nadále náleží částečný invalidní důchod.

Samosoudkyně JUDr. Bohuslava Drahošová vyžádala v řízení posudek o zdravotním stavu a pracovní schopnosti žalobkyně od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, pracoviště v Ostravě (ze dne 23. 6. 2004) a jeho doplněk (ze dne 14. 10. 2004). Žalobkyně v průběhu řízení požádala o ustanovení zástupce pro řízení soudem. Usnesením ze dne 7. 10. 2004 nebylo jejímu návrhu vyhověno a zástupce z řad advokátů jí ustanoven nebyl. Soud dospěl k závěru, že žalobkyně sice splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků (toto osvobození tímž usnesením přiznal) avšak nesplňuje další z podmínek ustanovení § 35 odst. 7 věta první před středníkem soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.), jíž je potřeba ochrany zájmů žalobkyně. Soud dospěl k závěru, že žalobkyně formulováním návrhu na zahájení řízení (žaloby) i dalšími úkony prokázala, že je schopna adekvátním způsobem sama uplatňovat svá práva u soudu, přičemž nebylo prokázáno, že by byla stížena takovou zdravotní poruchou, pro kterou by nebyla schopna činit příslušné procesní úkony. Žalobkyně proti tomuto usnesení opravný prostředek (kasační stížnost) nepodala, avšak přípisem ze dne 21. 10. 2004 znovu požádala o ustanovení právního zástupce z řad advokátů a současně téhož dne zaslala předsedovi Krajského soudu v Ostravě žádost „o ustanovení jiné samosoudkyně ve věci dovolání 19 Cad 1/2004“ s tím, že paní JUDr. Drahošová vyřizuje

její kauzu již dvanáct let a je zde tudíž předpoklad, že je vůči žalobkyni podjatá. Místopředsedkyně Krajského soudu v Ostravě přípisem ze dne 26. 10. 2004 sdělila žalobkyni, že její žádosti o ustanovení jiné samosoudkyně ve věci žaloby proti České správě sociálního zabezpečení nelze vyhovět, neboť v případě, že účastník řízení namítne podjatost soudce, je o této námitce příslušný rozhodnout Nejvyšší správní soud a nikoliv předseda příslušného soudu.

Ještě před tím, než Krajský soud v Ostravě předložil věc Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti, vyzval přípisem ze dne 20. 11. 2004 žalobkyni, nechť ve lhůtě 10-ti dnů od doručení výzvy odůvodní písemně námitku podjatosti, kterou vůči soudkyni JUDr. Bohuslavě Drahošové uplatnila. Žalobkyně přípisem ze dne 29. 11. 2004, v němž znovu žádala o ustanovení právního zástupce, sdělila, že výzvě soudu ze dne 11. 11. 2004 neporozuměla.

Soudkyně JUDr. Bohuslava Drahošová ve vyjádření ze dne 2. 12. 2004 k vznesené námitce podjatosti uvedla, že k účastníkům řízení ani k věci nemá osobní vztah a nejsou jí známy okolnosti, pro které by z projednávání a rozhodnutí věci byla vyloučena, není ani znám důvod, pro který by bylo možno o její podjatosti pochybovat. Žalobkyně byla vyzvána k odůvodnění vznesené námitky podjatosti, výzvu převzala 16. 11. 2004 a reagovala na ni výše již zmíněným přípisem ze dne 29. 11. 2004.

Nejvyšší správní soud posoudil vznesenou námitku podjatosti a dospěl k závěru, že není důvodná.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

V projednávané věci však žádný z těchto důvodů podjatosti zjištěn nebyl. Sama soudkyně se vyjádřila, že nemá k účastníkům řízení žádný vztah a nemá rovněž žádný vztah, kromě vztahu pracovního, ani k věci samé. Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především vztahem příbuzenským nebo vztahem jemu obdobným, může jít také např. o vztah ekonomické závislosti. Žádný takový vztah soudkyně JUDr. Bohuslavy Drahošové k účastníkům, k jejich zástupcům, však v projednávané věci zjištěn nebyl.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup jen vskutku výjimečný, činěný z opravdu závažných důvodů, které reálně brání soudci rozhodnout o věci

v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě. Takové důvody však v projednávané věci zjištěny nebyly. Uvedená soudkyně prohlásila, že žádný vztah k účastníkům řízení nemá a žalobkyně ostatně ani žádný takový vztah netvrdila, když k výzvě soudu, v čem spatřuje důvody podjatosti soudkyně JUDr. Bohuslavy Drahošové, žádné takové důvody nesdělila.

Soudkyně JUDr. Bohuslava Drahošová není tudíž vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 19 Cad 1/2004.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 5. 1. 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu